

URHEILU

Urheilutoimitus
Esimies: Erkki Kylmänen
hs.urheilu@hs.fi +358 9 122 2655

Purjehdus: Golden Globe -kilpailu vie Tapio Lehtistä yksin maapallon ympäri

RONI REKOMAA / LEHTIKUVA

Tapio Lehtinen veneessään ennen lähtöään yksinpurjehdukseen.

Radioaallot kantavat purjehtijaa

Jari Jussilan johtamat radioamatöörit pitävät yhteyttä 12 000 kilometrin päässä purjehtivaan Tapio Lehtiseen.

Ari Pusa HS
Kirkkonummi

KAPEA ja mutkainen metsätie vie lopulta perille kauniille hirsitalolle, vaikka usko alkaa loppua. Kaksi kaurista seisoo keskellä tietä. Lähimetsässä on nähty ilveksiä.

"Seuraat vain radiomastoja", talon isäntä Jari Jussila on opastanut.

Ollaan keskellä metsää Pilvi-järvellä Kirkkonummella. Matkaa Helsinkiin on vajaat viitisentoista kilometriä.

SYRJÄISELLÄ paikalla on tarkoituksensa. Jussila, 61, on tunnettu radioamatööri, joka tarvitsee rauhallisen paikan.

"Täällä on vähemmän häiriöitä. Kaupungissa on valtavat häiriöt radioliikenteessä", Jussila sanoo.

Talon edessä ja takana korkeuteen nousee kaksi 42-metristä radiomastoa. Hänen radiotunnuksensa OH2BU on tunnettu alan harrastajien piirissä kaikkialla maailmassa.

Jussila on virittänyt laitteensa valmiiksi hyvissä ajoin. Edessä on jälleen tärkeä yhteydenotto 11 890 kilometrin päähän Etelämerelle.

VIISITOISTA minuuttia ennen sovitua määräaika radiosta kuuluu tuttu ääni. Yksinpurjehtija Tapio Lehtinen on radioyhteyden päässä, kuten kaikkina muina iltoina heinäkuun puolivälistä lähtien.

"Hyvää iltaa, täällä ollaan, kuuntelen", Lehtisen rätisevä ääni kuuluu kaiuttimista.

Lehtinen, 60, on mukana Golden Globe -kilpailussa (GGR), jossa alkujaan kahdeksantoista purjehtijaa kiertää pysähtymättä maapallon ympäri.

Jussila ja hänen pieni ydinporukansa muualla Suomessa ovat tehneet päivän radioyhteyttä varten yksityiskohtaisen agendan, josta puhutaan Lehtisen kanssa – jos yhteys kestää.

AINA se ei kestä. Muutaman keran puolen tunnin "skedi" on supistunut viiteen minuuttiin. Jos yhteysaika jää niin lyhyeksi, silloin hoidetaan vain keskeiset asiat: sijainti, tuuliennusteet ja aikamerkki.

"Jos Tapiota ei kuulla ollenkaan, tärkeimmät tiedot annetaan yksisuuntaisesti. Hän ehkä kuulee meitä, mutta me emme kuule häntä. Me olemme hänen henkireikänsä", Jussila sanoo.

Aikamerkki on tärkeä, koska Lehtinen suunnistaa sekstantilla taivaankappaleiden perusteella. Kisan sääntöjen mukaan Lehtinen saa käyttää vain mekaanista kelloa, joka ei pysy sekunnilleen ajassa.

Tänä iltana yhteys on onneksi hyvä. Koko agenda, lähetyksen käsikirjoitus, ehditään käydä läpi, ja myös HS pääsee kysymään Lehtiseltä.

MIKÄ on henkinen vireesi, kun lähes sata päivää on takana?

"Oikein mainio. Sain jo luetua Atlantilla Alastalon salissa, siinä oli hyvä loppu". Lehtinen naurahtaa radiossa.

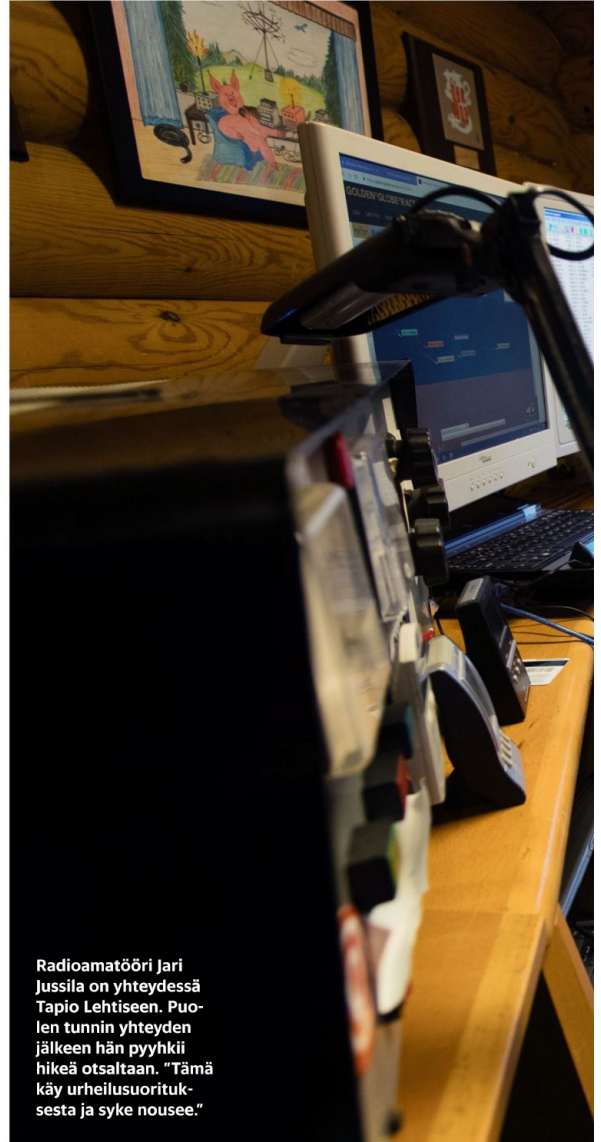
Lehtisellä on mukanaan muutama klassikkokirja, joten kaikki aika ei ole näköjään mennyt veneen kimpussa. Merellä on ollut myös rauhallisia hetkiä.

"Tänään oli sivutuulipäivä ja kuvasin lintuja. Siinä oli albatrosseja ja muita", Lehtinen sanoo.

SELVISIT hyvin myrskystä, miten muutokset jaksat?

"Kunto kyllä kestää. Pienet vaivat on saatu hoidettua."

Lehtisen sormeen tuli haava alkumatkasta heinäkuussa, ja

Radioamatööri Jari Jussila on yhteydessä Tapio Lehtiseen. Puolen tunnin yhteyden jälkeen hän pyyhkii hikeä otsaltaan. "Tämä käy urheilusuorituksesta ja syke nousee."

Golden Globe -yksinpurjehduskisa

hän aloitti lääkärin ohjeen mukaan varmuudeksi antibiootinkuurin. Sen jälkeen hänellä oli hammassärkyä, ja söi taas antibioottia.

"Tapio ottaa asiat vakavasti. Merellä ei ole varaa turhiin riskeihin", Jussila sanoo kaukaisesta suojatistaan.

KILPAILIJOILLA on oikeus soittaa satelliittipuhelimella lääkärille sairaustapauksissa. Muuten yli-

määräinen soitto voi johtaa hylkäämiseen, kuten unkarilaiselle Istvan Koparille oli käydä.

Kopar oli soittanut asuinpaikkaansa Yhdysvaltoihin kiellettyjä puheluita Kanariansaarten vesiltä ja ilmoitti järjestäjille keskeyttävänsä. Seuraavana päivänä hän tuli toisiin aatoksiin ja halusi pysyä varsinaisessa kisassa.

Järjestäjät tutkivat tapauksen ja päättivät, ettei Koparille ollut puheluita ulkopuolista apua,

•Toimitussihteeri: Matti Huuskonen
•Ulkoasu: Seija Lundén, Arja Nukarinen
•Kuvatoimittaja: Juha-Pekka Laitinen

URHEILU

JUHANI NIIRANEN / HS

Tästä on kyse

Yksin maapallon ympäri

- Suomalainen Tapio Lehtinen ottaa osaa Golden Globe -yksinpurjehdukseen maapallon ympäri.
- Yhtäjaksoinen purjehdus alkoi Les Sables-d'Olonnes-ta Ranskasta 1. heinäkuuta, ja maaliin Lehtistä odotetaan maaliskuussa 2019.
- Kilpailu purjehdetaan samoilla säännöillä kuin ensimmäisessä vastaavassa ympäripurjehduksessa 50 vuotta sitten.

mutta hän saa aikasakon, jos pääsee maaliin Ranskaan ensi vuoden maaliskuussa.

Purjehtija saa olla satelliittipuhelimella yhteydessä järjestäjiin. Toisella satelliittipuhelimella voi lähettää vain tekstiviestejä järjes-

täjille kerran kuudessa tunnissa.

"Tekstiviestisysteemi on kömpelö. Monet kilpailijat laittavat kaikki kirjaimet yhteen, kun välilyönti on monen näppäimen takana", Jussila sanoo. "Sanoimme heti alussa Tapiolle, että käytä välilyöntejä, jos haluat, että viestisi ymmärretään."

YHTEYDEN pitämistä radioamatööreihin ei ole rajattu. Muilla kilpailijoilla on omilla maissaan samanlaisen tukiverkoston kuin Lehtisellä.

Lehtinen on itsekin radioamatööri. Hänen tunnuksensa on OH6UBZ/mm. Tunnuksen lopussa oleva /mm kertoo, että hän on veneessä.

Hän otti viime talvena yhteyttä Jussilaan, joka preppasi Lehtisen radioamatööritutkintoon.

"Meillä on yhteinen kemia ja hyvin samantyyppinen arvo-maailma. En voinut enkä olisi edes halunnut kieltäytyä. Kilpailun aikana aloimme pitää yhteyttä vasta pari viikkoa lähden jälkeen. Tapiolta tuli siihen pyyntö, ja suostuin heti. Siitä asti on

jatkettu joka päivä", Jussila kertoo yhteistyöstä.

Jussila jäi "vapaaherraksi" MTV:n johtoryhmästä ja kehitysohjattajan työstä vuonna 2009. Radioamatööritoiminnasta hän innostui jo pikkupoikana samalla tavalla kuin Lehtinen yksinpurjehduksesta maapallon ympäri.

TOISSAVIIKKOINEN myrsky pudotti GGR-kisasta kaksi kilpailijaa. Nyt jäljellä on enää kahdeksan yksinpurjehtijaa, joista Lehtinen on viidentenä.

"Kultainen Pallo" -purjehdusta johtava ranskalainen Jean-Luc van den Heede on matkassa jo neljä viikkoa Lehtisen edellä, vaikka on tällä hetkellä juuttunut kevyisiin tuuliin Tasmanian länsipuolella.

Rajun myrskyn ja viisitoistametrinen aallokon takia intialainen Abhilash Tomy ja irlantilainen Gregor McGuckin haaksirikoutuivat merellä. Purjehtijat pelastettiin, mutta veneiden hyllyt jäivät merelle. Jussila antaa Lehtiselle hylkyjen koordinaatit.

Hylit pitää osata väistää, jos ne sattuvat reitille.

Lehtiselle kävi todennäköisesti tuuri, ettei vene vienyt häntä kovempaa. Muuten hänkin olisi osunut myrskynsilämään, ja taitavalla olisi voinut päättyä siihen.

PÄÄSEEKÖ hän maaliin asti?

"Hyvä kysymys. Jos se on hänestä kiinni, niin kyllä. Tapio ei anna helpolla periksi", Jussila sanoo.

Keskeyttäminen on ollut yhden kerran lähellä. Lehtisen veneen akut olivat lähes tyhjä, eivätkä hydrogeneraattori ja aurinkopaneelit toimineet kunnolla. Hydrogeneraattorissa on potkuri, joka pyörittää sähköä tuottavaa generaattoria.

"En muista tarkkaa päivää, kun Tapio pyysi, että hänen perheensä tulisi tänne asemallani. Hän halusi keskustella heidän kanssaan keskeyttämisestä ja mennä Kapkaupunkiin. En tiedä oliko luoja lyky vai ei, mutta sinä päivänä radiokeli oli todella huono, eikä päästy puhumaan keskeytyksestä", Jussila kertoo.

Seuraavana päivänä Lehtisen poika Lauri sai isältään tekstiviestin, jossa tämä kertoi jatkavansa kilpailua.

Purjehtija voi käydä kisan aikana kerran maissa ja jatkaa, mutta silloin hän putoaa pääluokasta.

"Tämä on eri luokan kisa kuin aikanaan Hjalles Harkimon yksinpurjehdus. Yhtään väheksymättä, mutta hän sai käydä kolme kertaa maissa ja ottaa ruokaa ja juomaa veneeseen. Tässä pitää pärjätä sillä, mitä on", Jussila sanoo ja vertaa Lehtisen purjehdusta siihen kuin kiipeäisi yksin Mount Everestille.

Lehtisellä on veneessä vuoden säilykkeet, puurot ja juomavedet.

Jatkossa syöminen muuttuu jännittäväksi, koska muovisäkkeihin pakattuun säilykevarastoon oli päässyt vettä. Kaikki säilykkeiden etiketit olivat lionneet.

"Aina kun ottaa säilykepurkin ei tiedä, mitä syö."

RADIOAMATÖÖREISTÄ Jussila järjestää päivittäisen yhteyden merelle, ja muut tulevat mukaan omilla tunnuksillaan. Kuka tahansa voi kuunnella yhteyksiä.

Ydinryhmästä vaasalainen Jari Koski OH6QU tekee tärkeitä tuuliennusteita.

Lietolainen Hannu Hollmen OH1HAQ on tietoliikenteen asiantuntija, joka on yhteydessä Lehtisen veneen laitteiden valmistajiin tarvittavia korjauksia ja huoltoa varten.

Vaasalainen Jari Perkiömäki OH6BG on maailmalla tunnettu radiokeliennusteiden tekijä. Hän laskee, millä taajuudella ja koska yhteys on mahdollinen. Radiokeliäikaa saattaa olla vain kymmenen minuuttia ja se pitää tietää.

Ryhmässä vain Mikko Oksalla OH2NIN on purjehduskokemusta. Hän on kokenut valtameripurjehtijaa.

Ryhmään kuuluu myös Antti Kantola OH5TB Kouvola. Hän on Jussilan varamies ja "eräänlainen sisäinen laadunvalvoja".

Jussila tekee radioyhteydestä päivittäin raportin, jonka hän jakaa tietyille ryhmälle, Lehtisen perheelle, noin 20 radioamatöörille ja purjehtijalle tärkeimmille alihankkijoille, kuten veneen rakentajalle.

Kun raportti on tehty, ydinryhmä alkaa laatia seuraavan päivän agenda.

LASKETTU maaliintulopäivä Lehtisellä on 25. maaliskuuta 2019. Se on tosin karkea veikkauksella, sillä mitä tahansa voi vielä tapahtua.

Seuraavaksi Lehtinen suuntaa kohti Hobartia Tasmaniaan. Jussilan ryhmä laskee hänen pääsevänsä sinne 4. marraskuuta.

"Voin tehdä oman arvion myös", Lehtinen sanoo radiossa. Jussila ja ydinryhmä auttavat Lehtistä vapaaehtoisesti ja ilman korvauksia.

Palkinnoksi arvokkaasta avustuksesta Lehtinen on luvannut viedä radioamatöörit purjehtimaan.

"Meidän tehtävänä on nyt ensin auttaa hänet turvallisesti kotiin", Jussila sanoo.